

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/74/2021
Identifikačné číslo spisu: 1515010011
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1515010011.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27. marca 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. A. a spol., pre pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. a), c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného T. A. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2017, sp. zn. 4To/15/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. A. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „súd prvého stupňa“) z 20. decembra 2016, sp. zn. 5T/2/2015 bol obvinený (okrem iných) T. A. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný za vinného v bode 1/ z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. a), c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a v bode 2/ pre zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v bode 1/ obvinený T. A. minimálne v období od konca roku 2012 až do 15. apríla 2014, opakovane vo väčšom množstve, na rôznych miestach v meste F. nakupoval od doposiaľ nestotožnených osôb marihuanu - rastliny rodu Cannabis (konopa), ktorú ďalej pri sebe prechovával a následne túto spoločne s obvineným H. Y., v pivničných priestoroch v mieste trvalého bydliska obvineného T. A. na Y. ulici č. XX v F., alebo v pivničných priestoroch v mieste trvalého bydliska obvineného H. Y. v F. na F. ulici č. XX delil do menších vrecúšok, najčastejšie o hmotnosti 0,4 g - 1,0 g konope, ktoré potom obvinený T. A., obvinený H. Y. v F. - T., v blízkosti ihriska „U.“ za obytným domom, kde býval T. A., ako aj na iných miestach v F. - T. spoločne, ako aj každý sám odpredávali po telefonической objednávke drobným konzumentom a to C. N., nar. XX. W. XXXX, S. Q., nar. X. E. XXXX, R. X., nar. XX. H. XXXX, R.

F., nar. XX. R. XXXX, Y. U., nar. XX. R. XXXX, C. H., nar. X. Y. XXXX, Y. R., nar. X. R. XXXX, Y. M., nar. XX. H. XXXX, F. S., nar. X. E. XXXX, H. C., nar. X. H. XXXX, Q. M., nar. X. Y. XXXX, W. U., nar. XX. E. XXXX a ďalším osobám, pričom v tomto období obvinený T. A., v presnejšie nezistenom čase dňa 8. apríla 2013 odpredal Y. R. marihuanu (konope) o hmotnosti 8,147 g, obsahujúcu 1304 mg THC, ktorú možno považovať za 44 - 82 obvykle jednorazových dávok drogy, za prechovávanie ktorej bol Y. R. odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 2T/96/2013 dňa 2. júla 2013, v presnejšie nezistenom čase odovzdal zadarmo C. N. marihuanu (konope) o hmotnosti 1,471 g, obsahujúcu 206 mg THC, ktorú možno považovať za 7 - 21 obvykle jednorazových dávok drogy, za prechovávanie ktorej bol C. N. odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 5T/81/13, v presnejšie nezistenom čase dňa 6. apríla 2014 odpredal S. Q. marihuanu (konope) o hmotnosti 736 mg, obsahujúcu 20 mg THC, ktorú možno považovať za 2 obvykle jednorazové dávky drogy, pričom domovou prehliadkou vykonanou na základe príkazu sudcu Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. OSBAV-V-31-1/2014-0Tp/203/2014 dňa 15. apríla 2014 v byte číslo XX, obytného domu na Y. ulici č. XX v F., ktorý sa nachádza na 3. podlaží a v ktorom býval T. A. bolo zaistených: 10 ks bielych papierových skladačiek, zabalených v potravinovej fólii a oblepených hnedou lepiacou páskou s obsahom homogénneho žltého kryštalického materiálu s celkovou hmotnosťou 549 g, obsahujúceho 402 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 10 obvykle jednorazovým dávkam drogy, 1 ks zrezaná zatavená injekčná striekačka so zeleným piestikom s obsahom homogénneho žltého kryštalického materiálu s hmotnosťou 246 g obsahujúca 181 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 5 - 18 obvykle jednorazovým dávkam drogy, 4 ks plastové vrecká s tlakovým uzáverom o rozmeroch približne 7,5 x 4 cm s obsahom sušeného konope s celkovou hmotnosťou 2 941 mg, obsahujúce 559 mg THC, čo zodpovedá 19 - 56 obvykle jednorazovým dávkam drogy, 3 ks plastové vrecká s tlakovým uzáverom o rozmeroch približne 7,2 x 4 cm s obsahom sušeného konope s celkovou hmotnosťou 2 986 mg, obsahujúce 561 mg THC, čo zodpovedá 19 - 56 obvykle jednorazovým dávkam drogy, 14 plastových vreciek s tlakovým uzáverom o rozmeroch približne 7,5 x 4 cm a 1 balíček z potravinovej fólie s obsahom sušeného konope s celkovou hmotnosťou 14422 mg. čo zodpovedá minimálne 103 - 208 obvykle jednorazovým dávkam drogy, taktiež bola zaistená digitálna váha striebornej farby, na ktorej bola zaistená prítomnosť metamfetamínu a stôp metamfetamínu a stôp tetrahydrokanabinolu (účinná látka konope a hašiša), pričom dňa 15. apríla 2014 v čase o 20.25 hod. obvinený T. A. po poučení podľa ustanovení §§ 34 ods. 1 a 89 ods. 1 Trestného poriadku dobrovoľne vydal plastovo-alobalový obal s obsahom 22 mg práškoveho materiálu, obsahujúci 15 mg absolútneho metamfetamínu, čo sa považuje za 1 obvykle jednorazovú dávku drogy, dňa 17. júla 2014 vydala K. V. - priateľka obvineného H. Y. 1 ks väčšieho vrecka s obsahom 49 ks menších rýchlo uzatvárateľných vreciek a 1 ks digitálnej váhy čiernej farby, ktoré podľa výpovede obvineného H. Y. mali súvisieť s jeho trestnou činnosťou, na digitálnej váhe následne bola zistená prítomnosť stôp tetrahydrokanabinolu (účinná látka konope a hašiša), rastliny rodu Cannabis (konopa) sú zaradené v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok, účinná látka tetrahydrokanabinol (THC) je zaradený o I. skupiny omamných látok, metamfetamín je zaradený do II. skupiny psychotropných látok, obvinený T. A. sa tohto skutku dopúšťal v čase, kedy už bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 30. októbra 2013, sp. zn. 4T/88/13, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30. októbra 2013 odsúdený okrem iných trestných činov aj pre spáchanie zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c),d) Tr. zák.,

v bode 2/ dňa 12. júna 2014 asi o 10.30 hod. v Bratislave na Okresnom súde Bratislava V na Prokofievovej ul. č. 6 - 12 v konaní pod spisovou značkou 0Tp/315/14 pri jeho výsluchu v rámci rozhodovania o jeho prepustení z väzby za prítomnosti sudcu pre prípravné konanie JUDr. Romana Benedikoviča, zapisovateľky Bc. Y., prokurátorky Mgr. Hildegardy Vojtkovej a obhajkyne Mgr. Moniky Vopátovej napriek poučeniu krivo obvinil prokurátorov Okresnej prokuratúry Bratislava V, JUDr. Matúša Kurila a Mgr. Hildegardu Vojtkovú tak, že do zápisnice o úkone okrem iného uviedol: „Trvám na tom, že aj prítomná p. prokurátorka si dala odo mňa kupovať 0,5 kg marihuany, dala mi 2 500,- eur a bola aj s JUDr. Kurilom a ten konkrétne mi dal tie peniaze do rúk“, pričom v poznámkach, ktorých sa obvinený pridrižoval a ktorých kópia bola vyhotovená, obvinený následne okrem iného uvádza: „Mám poznatky a sám môžem potvrdiť, že Vy pán prokurátor ste boli za mnou si kupovať drogy Marihuanu,

to že či ste ju potreboval pre niekoho na predaj alebo ste ju užil to neviem povedať, nakoľko to bolo 0,5 kg, čiže 500 g, za 2 500 eur a to v nominálnych hodnotách 20 ks 100 euroviiek a 1 ks 500 eurovka, ktoré ste mi dal v hotovosti. Táto zásielka išla z Čiech Vám osobne do rúk pred mojím domom na parkovisku. Viem to celkom presne, nakoľko takéto množstvo so predával iba raz a to Vám vážený pán prokurátor."

Súd prvého stupňa za to obvinenému T. A. uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 2, § 38 ods. 2, ods. 5, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil obvinenému aj trest prepadnutia vecí a to: 1 ks igelitové vrečko s tlakovým uzáverom, 1 ks digitálna váha striebornej farby, 1 ks kovová dóza a vrečko od semien spolu s plastovým vrečkom, 4 ks plastových vreciek s plastovým uzáverom, 1 ks kovová dóza zn. KOTEX, 10 ks skladačiek z lesklého papiera, 2 ks zatavených striekačiek spolu s lepiacou páskou a igelitom, 1 ks plastová dóza Redbull, 4 ks plastových vreciek s uzáverom, 14 ks plastových vreciek s uzáverom, časť igelitu 7 days croissant, 3 ks prázdnych injekčných striekačiek, 1 ks mobilný telefón NOKIA 2730 c-1 so SIM kartou O2, 1 ks mobilný telefón SAMSUNG GALAXY s II mod. GTi 9100 so SIM O2 a micro SD kartou GB s tým, že vlastníkom prepadnutých vecí sa v zmysle § 60 ods. 5 Trestného zákona stáva Slovenská republika. Súčasne súd podľa § 73 ods. 2 písm. d), § 74 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na podklade odvolania podaného prokurátorom Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej len „prokurátor“) a obvineným T. A. rozsudkom z 20. apríla 2017, sp. zn. 4To/15/2017, postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 20. decembra 2016, sp. zn. 5T/2/2015 vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, ako aj vo výroku o ochrannom opatrení vo vzťahu k obžalovanému H. Y. a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovanému H. Y. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov. Odvolanie obvineného T. A. (vtedy obžalovaného) odvolací súd podľa § 319 Trestného poriadku zamietol (II. výrok). Súčasne podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora vo vzťahu k obžalovaným R. Y. a Y. T. (III. výrok).

Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal obvinený T. A. prostredníctvom obhajcu dovolanie, a to s poukazom na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g), písm. i), písm. j) Trestného poriadku.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. apríla 2018, sp. zn. 2Tdo/84/2017 bolo dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

Obvinený proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2017, sp. zn. 4To/15/2017 podal opätovne v poradí druhé dovolanie prostredníctvom obhajcu Floriána Karabinoša, s poukazom na údajné naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia v spojení s § 374 ods. 3 Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania obvinený vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietal, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku podľa § 172 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, čo malo za následok, že mu bol uložený prísnejší trest. Navyše súd prvého stupňa porušil zásadu ne is in idem (§ 38 ods. 1 Trestného zákona), keď jeho konanie duplicitne vyhodnotil ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 ods. 1 písm. h) Trestného zákona (spáchal viac trestných činov) ako osobitný kvalifikačný pojem podmieňujúci použitie vyššej trestnej sadzby, keďže súd aplikoval § 41 ods. 2 Trestného zákona. Podľa názoru obvineného súdy postupovali pri určení výšky trestu aj v rozpore s § 38 ods. 7 Trestného zákona, podľa ktorého ustanovenia odseky 4 až 6 sa nepoužijú, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo podľa § 42, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchatela

neprimerane prísne, keďže napriek uvedenému, aplikoval aj ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona. V kontexte uvedeného zastával názor, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery mal súd vychádzať z trestnej sadzby 10 až 20 rokov a prihliadať na spôsob spáchania činov a ich následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na jeho osobu, pomery a možnosť jeho nápravy, a teda mal uložiť miernejší trest.

V priebehu dovolacieho konania bolo najvyššiemu súdu doručené podanie označené ako „Doplnenie dovolania“, prostredníctvom obhajkyne JUDr. Martiny Pavlovičovej Farkašovej, v ktorom obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku s poukazom na zákaz kvalifikačnej duplicity (§ 38 ods. 1 Trestného zákona) namietal, že jeho konanie súd duplicitne vyhodnotil ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 ods. 1 písm. h) Trestného zákona (spáchal viac trestných činov) ako osobitný kvalifikačný pojem podmieňujúci použitie vyššej trestnej sadzby pri aplikácii asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona. K porušeniu zásady ne bis in idem došlo aj tým, že súd prvej inštancie opakovane obvinenému pričítal jeho trestnú minulosť vo forme predchádzajúcich odsúdení, ktoré zohľadnil ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať), pričom na recidívu ako priťažujúcu okolnosť nebolo možné prihliadať, keďže táto okolnosť „a bol už za taký čin odsúdený“ je obsiahnutá už v skutkovej podstate trestného činu, za ktorý bol uznaný z vinného. Súd pri určovaní druhu a výmery trestu nemal prihliadať na žiadnu priťažujúcu okolnosť. Naopak, mal prihliadať na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 ods. d) Trestného zákona (spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých alebo ako osoba vo vyššom veku, ak táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť), a teda s použitím § 38 ods. 3 Trestného zákona, by tak maximálna horná hranica trestnej sadzby bola stanovená na 18 rokov a 4 mesiace. Navyše podľa názoru obvineného súd prvého stupňa pri určovaní druhu a výmery trestu pochybil, keď neprihliadal na jeho osobu, keď sa nezaoberal najmä jeho zdravotným stavom. Ďalej namietal nesprávne právne posúdenie skutku s poukazom na to, že skutková veta (popis skutku) musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie. Podľa názoru dovolateľa v danom opise skutku sa nenachádza zmienka, ktorá by nasvedčovala tomu, že sa dopustil konania podľa § 172 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Zo skutkového opisu je zrejmé len výlučne konanie, ktoré je možné subsumovať pod ustanovenie § 172 ods. 1 písm. c) a písm. d) Trestného zákona. V nadväznosti na uvedené namietal aj nesprávne právne posúdenie skutku podľa § 172 ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Zastával názor, že pokračovacia trestná činnosť už sama osebe vyjadruje znak „po dlhší čas trvajúceho konania“, ktorý však nie je možné automaticky a bez ďalšieho právne posúdiť aj ako na plnenie kvalifikačného znaku „závažnejším spôsobom konania - páchanie trestného činu po dlhší čas“. Pre naplnenie tohto kvalifikačného znaku príslušnej skutkovej podstaty je nevyhnutné preukázanie reálne významnejšieho časového úseku, ktorý vo vzťahu k charakteru daného konania bude schopný materiálne naplniť kvalifikačný pojem „závažnejší spôsob konania“. Dodal, že nie každá pokračovacia trestná činnosť je automaticky aj páchaním trestného činu po dlhší čas v zmysle príslušnej kvalifikovanej skutkovej podstaty. Naplnenie tohto kvalifikačného pojmu musí byť samostatne preukázané a musí ísť o dobu zásadne presahujúcu obvyklý čas spáchania takejto trestnej činnosti závislou osobou. Použitie kvalifikačného pojmu páchanie trestného činu „po dlhší čas“ bolo vzhľadom na všetky okolnosti prípadu a pomery páchatelia nadbytočné, čo „nadkvalifikovalo“ posudzovanú trestnú činnosť, čím došlo k uloženiu neprimerane vysokého trestu.

V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozhodnutím krajského súdu, ako aj rozhodnutím okresného súdu bol porušený zákon a zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa (§ 386 ods. 2 Trestného poriadku) a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Bratislave, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

V súlade s § 376 Trestného poriadku bolo dovolanie obvineného doručené na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Bratislava V.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V vo svojom písomnom vyjadrení poukázal na skutočnosť, že obvinený T. A. v posudzovanej veci už jedno dovolanie podal, v ktorom namietal okrem iného, aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a ktoré bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením z 30. apríla 2018, sp. zn. 2Tdo/84/2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté. Podľa jeho názoru v prejednávanej veci opätovne nie sú splnené dôvody dovolania, preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného T. A. podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Vyjadrenie prokurátora bolo doručené obhajcovi a obvinenému (I. ÚS 355/2015).

K vyjadreniu prokurátora podal svoje stanovisko obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Floriána Karabinoša, v ktorom v podstate zopakoval právnu argumentáciu uvedenú vo svojom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h), § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), a súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2, § 371 ods. 4 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Vo všeobecnosti najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa však týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich subsumpcie a hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu podľa § 371 Trestného poriadku, v opačnom prípade je dovolací súd oprávnený subsumovať námietky pod iný, zodpovedajúci dovolací dôvod tak, aby riadne podliehali dovolaciemu prieskumu, prípadne dovolanie vecne nepreskúmať, ak ide o námietky, ktoré nespádajú pod žiaden dovolací dôvod a sú v dovolacom konaní nepreskúmateľné (por. R 120/2012).

Obvinený T. A. podal v poradí druhé dovolanie, v ktorom popri nových, doposiaľ neuplatnených argumentoch opakuje aj námietky prednesené v skôr podanom dovolaní, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. apríla 2018, sp. zn. 2Tdo/84/2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

V tomto smere sa žiada uviesť, že aj pri rešpektovaní zjednocujúceho stanoviska Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PLZ. ÚS 3/2014 z 22. októbra 2014, bolo by v rozpore s ustanovením § 392 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s ustanoveniami § 2 ods. 8 Trestného poriadku a § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku per analogiam a doktrínou právneho štátu vyjadrenou v článku 1 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky, ak by najvyšší súd opätovne preskúmal validitu námietok, ktoré už raz boli v dovolacom konaní preskúmané (res iudicata). Teda pokiaľ dovolací súd už raz právoplatne rozhodol, že určitá vecne uplatnená námietka nezakladá žiaden dovolací dôvod, nie je možné, aby v neskoršom konaní, na podklade neskôr podaného dovolania (tej istej alebo inej oprávnenej osoby podľa § 369 Trestného poriadku), dospel vo vzťahu k tejto námietke k odlišným záverom. Uvedené pritom platí bez ohľadu na to, či dovolací súd vo vzťahu k takto skôr uplatnenej námietke zaujal konkrétne stanovisko alebo nie, keďže vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad rozhodnutia sp. zn. IV. ÚS 115/2003, III. ÚS 209/2004, I. ÚS 110/2007, I. ÚS 241/2007, I. ÚS 114/2008, IV. ÚS 541/2013, I. ÚS 487/2015, III. ÚS 258/2016, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Boicenco proti Moldavsku z 11. júla 2006, Ignatenco proti Moldavsku z 8. februára 2011, Michalko proti Slovensku z 21. decembra 2010), nie je povinnosťou súdu dať odpoveď na všetky nastolené otázky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie podstatný význam (primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Tdo/63/2018 z 15. novembra 2018, 4Tdo/42/2019 z 3. septembra 2019). Preto sa najvyšší súd v odôvodnení (vo vzťahu k námietkam predneseným v skôr podanom dovolaní) obmedzuje len na poukázanie odôvodnenia svojho predchádzajúceho rozhodnutia v danej veci v celom rozsahu a odkázanie obvineného na odôvodnenie tohto už vyššie citovaného rozhodnutia v danej veci (sp. zn. 2Tdo/84/2017 z 30. apríla 2018), v ktorom dostal vyčerpávajúce odpovede na svoje už skôr uplatnené dovolacie námietky.

Najvyšší súd ďalej poznamenáva, že „ustanovenie § 374 ods. 3 TP nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 TP a § 372 ods. 1 TP vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 TP dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietať aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 TP a takto musí byť aj v dovolaní označená (§ 374 ods. 1, ods. 2 TP)". (R 47/2014)

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na neprávnom právnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Vzhľadom k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť, že dovolací súd nemôže skúmať a spochybňovať skutkové zistenia a spôsob hodnotenia dôkazov, ale je viazaný skutkovým stavom, ktorý bol ustálený okresným, ako aj krajským súdom.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona ak prevažuje pomer priťažujúcich okolností, zvyšuje sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 4 nepoužije.

Podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona prvá veta, ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprisnejšie trestného o jednu tretinu.

Vo vzťahu k uvedenému dovolaciemu dôvodu primárne považuje za potrebné najvyšší súd uviesť, že súd postupoval pri aplikácii asperačnej zásady v súlade s aktuálnym znením ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, ako aj s právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. februára 2020, sp. zn. 5 Tdo 66/2019, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2020 pod č. 26. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že po nadobudnutí účinkov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, o nesúlade § 41 ods. 2 Trestného zákona v texte za bodkočiarkou s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, je ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona obsoletné, keďže už nedochádza k interakcii medzi § 41 ods. 2 Trestného zákona, ktorý zvyšuje (naďalej len) hornú hranicu trestnej sadzby, s § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona, ktoré z tam uvedených dôvodov zvyšujú dolnú hranicu trestnej sadzby, a je a priori vylúčené, aby súčasné použitie týchto ustanovení mohlo byť pre páchatel'a neprimerane prisne.

Inými slovami, dôsledkom tohto judikátu, na úpravu úhrnného (resp. súhrnného trestu) tak možno použiť nielen § 41 ods. 2 Trestného zákona, ale súčasne aj ustanovenia § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona, pretože § 41 ods. 2 Trestného zákona zvyšuje len hornú hranicu trestnej sadzby a § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona zvyšujú len dolnú hranicu trestnej sadzby.

Asperačná (zostrujúca zásada) zásada je teda založená na predpoklade, že trest sa vymeriava v rámci trestnej sadzby stanovenej pre trestný čin, ktorý je zo zbíhajúcich trestných činov najprisnejšie trestný za súčasnej možnosti jeho zostrenia (poena maior cum exasperatione) - zvýšením hornej hranice trestnej sadzby ustanovenej v osobitnej časti Trestného zákona.

V danom prípade najprisnejším trestným činom je obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. a), c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, a teda súd musel obvinenému T. A. ukladať trest podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, za ktorého spáchanie Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu vo výmere 10 až 15 rokov, pričom vychádzajúc z druhej vety § 34 ods. 6 Trestného zákona, podľa ktorej za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody, súd dovolateľovi musel ukladať tento druh trestu.

Keďže súd prvej inštancie (vychádzajúc z vykonaného dokazovania) vzhľadom na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (spáchal viac trestných činov), ako aj priťažujúcu okolnosť podľa § 36 písm. h) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený), použitím § 38 ods. 5 Trestného zákona (pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 4 nepoužije) modifikoval zákonom ustanovené hranice trestných sadzieb vzhľadom na recidívne správanie obvineného. Prisnejší trestnoprávny postih opakovanej trestnej činnosti (recidívy) obvineného T. A. bol determinovaný zvýšením dolnej hranice trestnej sadzby o jednu polovicu postupom podľa § 38 ods. 8 Trestného zákona na 12 rokov 6 mesiacov. Zároveň boli splnené podmienky na použite asperácie, a preto bola upravená horná hranica

trestnej sadzby (15 rokov) podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona na 20 rokov. Za daných okolností súd ukladal úhrnný trest vo výmere trestnej sadzby 12 rokov 6 mesiacov až 20 rokov. Najvyšší súd konštatuje, že pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, jedná sa o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa (trest odňatia slobody) a rovnako aj výmera toho trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby (vo výmere 16 rokov).

K dovolacej námietke obvineného spočívajúcej v nesprávnom vyhodnotení poľahčujúcich okolností najvyšší súd poznamenáva, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne) existencie poľahčujúcich okolností a prít'azujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacím súdom v prípade, ak tento koná na podklade dovolania podaného obvineným podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Opak by platil v prípade, ak by súd vo výroku dovolaním napadnutého rozhodnutia síce konštatoval danosť niektorej z týchto okolností, avšak v rozpore s týmto záverom by ju nevzal do úvahy pri ukladaní trestu (pri úprave výmery trestnej sadzby podľa § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona). Len v takom prípade (a za súčasného splnenia podmienky podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku) by označené pochybenie mohlo zakladať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (R 18/2015). Takáto situácia v posudzovanom prípade nenastala.

Vo vz'ahu k argumentácii obvineného najvyšší súd ďalej pripomína, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá prakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Medzi skutočnosťami, na ktoré by v záujme individualizácie trestu mal súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patria napríklad spôsob spáchania činu a jeho následok, miera zavinenia, pohnútka, prít'azujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, pomery páchatel'a (majetkové, osobné, rodinné pomery, zdravotný stav páchatel'a a jeho rodiny) či možnosť jeho nápravy. Tak ako pri rozhodovaní o vine, aj pri rozhodovaní o treste sa vnútorné presvedčenie súdu vytvára na základe logického úsudku, na zodpovednom a starostlivom zhodnotení každej z okolností prípadu individuálne aj v ich vzájomných súvislostiach a v súhrne. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

K tomu však je potrebné uviesť, že samotná primeranosť trestu, resp. presnejšie poukaz na jeho údajnú neprimeranosť, nemá z pohľadu dovolania význam. Inak povedané, v dovolacom konaní sa primeranosť trestu neskúma (R 5/2011).

A napokon, čo sa týka páchania trestného činu „po dlhší čas“ je potrebné uviesť, že páchanie činu po dlhší čas sa rozumie pokračovanie v trestnej činnosti po dobu viacerých mesiacov. Dovolacie námietky obvineného smerovali ku skutočnosti, že predmetný skutok bol kvalifikovaný ako pokračovací trestný čin v zmysle § 122 ods. 10 Trestného zákona, a teda nemohol byť použitý aj osobitý kvalifikačný pojem v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona. Toto tvrdenie však nemožno považovať za správne, kvalifikácia skutku ako pokračovacieho trestného činu za súčasného použitia ustanovenia § 138 písm. b) Trestného zákona je možná a nevylučuje sa. Teda aj pokračovací trestný čin je možné páchať po dlhšiu dobu. Závisí len od dĺžky a intenzity pokračovacieho trestného činu, či bude možné aplikovať § 138 písm. b) Trestného zákona. Pokračovanie v trestnej činnosti podľa § 122 ods. 10 Trestného zákona nie je totožné so závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. b) Trestného zákona. Tento znak je preto treba posudzovať individuálne v každom konkrétnom prípade, s ohľadom na všetky jeho okolnosti. Pôjde predovšetkým o samotný charakter trestnej činnosti. Pokiaľ ide o trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, v tomto smere je možné stotožniť sa s dovolateľovými námietkami, že v rámci judikatúry sa táto doba u páchatel'ov, ktorí sú sami konzumentmi takýchto látok, judikovala na jeden rok (R 13/2012), na druhej strane je potrebné dať do pozornosti, že uvedené stanovisko je však potrebné aplikovať v prípade, že ide o páchatel'a - konzumenta. Rozlišovanie páchatel'ov, ktorí sú sami užívateľmi drogy, a páchatel'ov, ktorí sú tzv. dealeri, teda tí, ktorí tieto

distribuuujú ďalej konečným spotrebiteľom, má svoj význam. V prípade prvej skupiny, keď páchatel' je sám osobou závislou a zbaviť sa takejto závislosti bez adekvátnej lekárskej pomoci je veľmi náročné až nemožné, pričom čas liečenia sa pohybuje v rozpätí i niekoľko desiatok mesiacov, je táto doba dlhšia. U páchatel'a, ktorý je dealerom, prípadne i sám drogy užíva, ako to bolo v danom prípade, postačí na naplnenie tohto kvalifikačného znaku aj kratšia doba, súdnou praxou ustálenú na 6 mesiacov. V posudzovanej veci obdobie vymedzené vo výroku rozsudku okresného súdu - od konca roku 2012 až do 15. apríla 2014 - za popísaných okolností zodpovedá pojmovému znaku „po dlhší čas" v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona a je teda závažnejším spôsobom konania, preto záver konajúcich súdov možno považovať za správny.

Senát Najvyššieho súdu na základe vyjadreného jednomyselne dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného T. A. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, a preto ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.